

2012/0244(COD)

6.11.2012

ATZINUMA PROJEKTS

Sniegusi Konstitucionālo jautājumu komiteja

Ekonomikas un monetārajai komitejai

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru Regulu (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza attiecībā uz tās mijiedarbību ar Padomes Regulu (ES) Nr. .../..., ar ko Eiropas Centrālajai bankai piešķir īpašus uzdevumus saistībā ar kredītiestāžu uzraudzības politiku
(COM(2012)0512 – C7-0289/2012 – 2012/0244(COD))

Atzinumu sagatavoja: *Paulo Rangel*

PA_Legam

ĪSS PAMATOJUMS

2012. gada 12. septembrī Komisija pieņēma priekšlikumu kopumu vienota uzraudzības mehānisma izveidei, kas ietver:

- priekšlikumu Padomes regulai, ar ko Eiropas Centrālajai bankai piešķir īpašus uzdevumus saistībā ar kredītiestāžu uzraudzības politiku (VUM priekšlikums), un
- priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru Regulu (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza attiecībā uz tās mijiedarbību ar Padomes Regulu (ES) Nr. .../..., ar ko Eiropas Centrālajai bankai piešķir īpašus uzdevumus saistībā ar kredītiestāžu uzraudzības politiku (EBI priekšlikums).

Šā atzinuma priekšmets ir EBI priekšlikums, kas izstrādāts, lai pašreizējo Regulu Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), pielāgotu banku uzraudzības sistēmas grozījumiem.

Tomēr to grozījumu skaits un apmērs, kas iesniedzami saistībā ar Regulu Nr. 1093/2010, ir atkarīgs no vienotā uzraudzības mehānisma konkrētās struktūras un EBI lomas tajā.

Tādēļ minētie divi priekšlikumi būtu jāskata kopā, jo ir svarīgi gūt vispārēju pārskatu par šo tiesību aktu kopumu banku uzraudzībai.

Vienotais uzraudzības mehānisms un EBI loma

Pašreizējā finanšu un ekonomikas krīze liecina par to, ka Eiropas Savienībai ir jāattīstās tālāk un jāvirzās uz ciešāku ekonomikas un politisko integrāciju.

Šajā procesā, virzoties uz patiesu ekonomikas un monetāro savienību, ir svarīgi izveidot saskaņotu finanšu sistēmu — tā saucamo Eiropas banku savienību —, lai nodrošinātu finanšu sistēmas stabilitāti, atjaunotu uzticību sektoram un sekmētu kredītiestāžu pareizu darbību.

Viens no svarīgākajiem banku savienības elementiem ir vienota uzraudzības mehānisma (VUM) izveide, ko pārvaldītu Eiropas Centrālā banka un kas attiektos uz eurozonu, bet būtu atvērts arī visām tām dalībvalstīm, kuras nav eurozonas dalībvalstis. Uzraudzības uzdevumu piešķiršana ECB notiks, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 6. punktu, kurā noteikts, ka Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, vienprātīgi un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Eiropas Centrālo banku „*var noteikt Eiropas Centrālajai bankai konkrētus uzdevumus saistībā ar politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu un citu finanšu iestāžu konsultatīvu uzraudzību; tas neattiecas uz apdrošināšanas sabiedrībām*”.

Ir vairāki iemesli uzskatīt, ka ECB vajadzētu būt par banku uzraudzību atbildīgajai iestādei. Papildus tam, ka LESD 127. panta 6. punktā noteikts, ka uzraudzības uzdevumus var uzticēt ECB, mēs uzskatām, ka ECB iesaiste, ņemot vērā tās specializētās zināšanas finanšu

stabilitātes jomā, sekmēs saskaņotā uzraudzības mehānisma uzticamības un efektivitātes uzlabošanu. No otras puses, lielākajā daļā dalībvalstu centrālās bankas ir atbildīgas par banku uzraudzību, un tādēļ, īstenojot ciešākas ekonomikas un monetārās savienības ilgtermiņa redzējumu, ir svarīgi izmantot iespēju pastiprināt ECB kā īstas centrālās bankas lomu. Turklāt, salīdzinot ar priekšlikumiem nākotnē izveidot jaunu par banku uzraudzību atbildīgu Eiropas iestādi, šā risinājuma priekšrocība ir nepalielināt ES iestāžu struktūras sarežģītību.

Neraugoties uz to, vienota uzraudzības mehānisma izveide Eiropas Centrālās bankas pārvaldībā rada dažus konstitucionālus jautājumus, jo īpaši attiecībā uz to dalībvalstu situāciju, kuras nav pieņēmušas EUR valūtu, bet vēlas līdzdarboties banku savienībā.

Pirmkārt, tāpēc, ka LESD 139. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm ar izņēmuma statusu nepiemēro LESD 132. pantu, līdz ar to varētu šķist, ka visi ECB pieņemtie akti, tostarp ieteikumi un atzinumi, var attiekties tikai uz eurozonas dalībvalstīm, līdz ar to rodas jautājums, vai to dalībvalstu piedalīšanās, kas nav eurozonas dalībnieces, pilnībā atbilst Līgumam. Šajā sakarībā VUM priekšlikuma 6. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis, kas nav eurozonas dalībnieces, varēs iesaistīties ciešas uzraudzības sadarbībā ar ECB, nodrošinot atbilstību konkrētiem nosacījumiem. Minēto nosacījumu vidū ir nosacījums, ka dalībvalstis apņemas nodrošināt, ka to kompetentās iestādes ievēros un pieņems jebkuru ECB pieprasītu pasākumu attiecībā uz kredītiestādēm, un uzņemas saistības pieņemt valsts tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka to kompetentajām iestādēm ir saistoši pieņemt visus ECB prasītos pasākumus saistībā ar kredītiestādēm. Tādēļ ECB pieņemto aktu ievērošana notiek brīvprātīgi, un tas pilnībā atbilst Līguma noteikumiem.

Otrā problēma ir saistīta ar to dalībvalstu iesaisti, kas nav eurozonas dalībnieces un kas vēlas iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesā.

Šajā sakarībā būtu jānorāda, ka VUM priekšlikumā ir paredzēta šo dalībvalstu pārstāvju dalība tās Uzraudzības padomes darbībās, kas izveidota ar minēto regulu ECB uzdevumu kredītiestāžu konsultatīvas uzraudzības jomā plānošanai un izpildei. Nosacījumi, ar kuriem saskaņā minētie pārstāvji piedalās Uzraudzības padomes darbībās, ir izklāstīti lēmumā, ar ko izveido ciešu sadarbību, un tiem vajadzētu būt tādiem, lai „*nodrošinātu iespējami lielāku minēto pārstāvju iesaistīšanos, ņemot vērā ierobežojumus, kas izriet no Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtiem, jo īpaši attiecībā uz tās lēmumu pieņemšanas procesa integritāti*” (29. apvērums).

Tomēr saskaņā ar spēkā esošajiem Līgumiem Uzraudzības padomi var veidot tikai par tādu struktūru, kuras uzdevums ir veikt sagatavošanas darbus, nevis pieņemt galīgos lēmumus par banku uzraudzību. ECB Padomei joprojām jābūt galīgajai atbildībai par tās lēmumiem, un tās sastāvu nedrīkst mainīt ar sekundāriem tiesību aktiem, lai tajā iekļautu to dalībvalstu centrālo banku vadītājus, kuras nav eurozonas dalībvalstis.

Lai novērstu šos ierobežojumus, vidējā termiņā ir jāveic izmaiņas Līgumā. Šādi Līguma grozījumi varētu ietvert:

- jaunu noteikumu, kas jāiekļauj ECBS un ECB Statūtos un ar ko nosaka, ka Uzraudzības padome ir lēmumu pieņemšanas institūcija banku uzraudzības jomā, vai
- grozījumus LESD 283. pantā un Statūtu 10.1. pantā, paredzot ECB Padomes īpašo sastāvu, kurā darbojas arī to dalībvalstu pārstāvji, kas nav eurozonas dalībnieces, piemērot ar LESD 127. panta 6. punktu piešķirto pilnvaru īstenošanai saskaņā ar *ECOFIN* padomes un Eurogrupas darbības principiem.

Līdz šādu izmaiņu veikšanai pagaidu risinājums ir iespēja dalībvalstīm, kas nav eurogrupas dalībnieces, pilnībā un līdzvērtīgi piedalīties Uzraudzības padomes darbā, tostarp attiecībā uz balsošanas tiesībām. No šāda viedokļa ir arī svarīgi iespējami lielā mērā paplašināt Uzraudzības padomes lomu, paredzot, piemēram, ECB Padomes pienākumu pamatot novirzes no Uzraudzības padomes priekšlikumiem un lēmumu projektiem.

Turklāt, lai saglabātu vienotā finanšu tirgus integritāti, EBI ir jāsaglabā tās loma un visas pašreizējās pilnvaras un pienākumi: tā turpinās pilnveidot un nodrošināt visām dalībvalstīm piemērojamā vienotā noteikumu kopuma īstenošanu un sekmēs uzraudzības prakses konvergenci visā Savienībā. Turklāt EBI tagad ir jāuztic sagatavot vienotu uzraudzības rokasgrāmatu, kas papildinās ES vienoto noteikumu kopumu un nodrošinās banku uzraudzības konsekvenci. Tālab ir svarīgi nodrošināt, ka EBI lēmumu pieņemšanas process joprojām ir līdzsvarots, un padarīt ECB par tādu pašu kompetento iestādi kā to dalībvalstu kompetentās iestādes, kuras nav eurozonas dalībnieces. Patiesībā, ņemot vērā to, ka dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces un kas vēlas iesaistīties vienotajā uzraudzības mehānismā, nevar dot iespēju līdzvērtīgi piedalīties ECB uzraudzības lēmumu pieņemšanā, noteikuma „ievēro vai paskaidro” atcelšanu varētu uzskatīt par vidēja termiņa risinājumu, lai nodrošinātu līdzsvarotākas iespējas minētajām dalībvalstīm, līdz šo problēmu atrisina grozījumi Līgumā.

No konstitucionālā viedokļa būtu pienācīgi jārisina arī problēmas saistībā ar ECB monetārās politikas un tās uzraudzības funkciju skaidru nošķiršanu, kā arī jaunā vienotā uzraudzītāja demokrātisko pārskatatbildību.

GROZĪJUMI

Konstitucionālo jautājumu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ekonomikas un monetāro komiteju ziņojumā iekļaut šādus grozījumus:

Grozījums Nr. 1

Regulas priekšlikums 4. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(4) Uzraudzības uzdevumu piešķiršanai ECB attiecībā uz daļas dalībvalstu banku nozaru nekādā veidā nevajadzētu apgrūtināt iekšējā tirgus darbību finanšu pakalpojumu jomā. ***Tāpēc pēc minētās piešķiršanas ir jānodrošina EBI pienācīga darbība.***

Grozījums

(4) Uzraudzības uzdevumu piešķiršanai ECB attiecībā uz daļas dalībvalstu banku nozaru nekādā veidā nevajadzētu apgrūtināt iekšējā tirgus darbību finanšu pakalpojumu jomā. ***Tādēļ EBI ir jā saglabā tās loma un visas pašreizējās pilnvaras un pienākumi — tai būtu jāturpina pilnveidot un nodrošināt visām dalībvalstīm piemērojamā vienotā noteikumu kopuma īstenošanu un jāsekmē uzraudzības prakses konverģence visā Savienībā.***

Or. en

Grozījums Nr. 2

Regulas priekšlikums 4.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(4a) Lai nodrošinātu uzraudzības prakses konsekvenci visā Savienībā, EBI būtu arī jāizstrādā vienota uzraudzības rokasgrāmata, kas papildinātu ES vienoto noteikumu kopumu.

Or. en

Grozījums Nr. 3

Regulas priekšlikums 5. apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(5) Ņemot vērā uzraudzības uzdevumus, kas ECB piešķirti ar Padomes Regulu

(5) Ņemot vērā uzraudzības uzdevumus, kas ECB piešķirti ar Padomes Regulu

(ES) Nr. .../... [127. panta 6. punkta regula], EBI vajadzētu spēt īstenot uzdevumus *arī* attiecībā uz ECB. *Lai nodrošinātu, ka paliek spēkā esošie mehānismi strīdu izšķiršanai un rīcībai ārkārtas situācijās, būtu jāparedz īpaša procedūra. Jo īpaši, ja ECB nepakļaujas EBI rīcībai, lai izšķirtu strīdu vai meklētu risinājumu ārkārtas situācijā, tai būtu pienākums izskaidrot iemeslus.* Šādā gadījumā vienmēr, kad, pamatojoties uz prasībām, kas noteiktas tieši piemērojamā Savienības tiesību aktā, EBI var pieņemt individuālu lēmumu, tai šādi būtu jārīkojas.

(ES) Nr. .../... [127. panta 6. punkta regula], EBI vajadzētu spēt īstenot uzdevumus attiecībā uz ECB *tādā pašā veidā kā attiecībā uz pārējām kompetentajām iestādēm.*

Or. en

Grozījums Nr. 4

Regulas priekšlikums 6. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(6) Lai nodrošinātu, ka atbilstoši tiek ņemtas vērā visu dalībvalstu intereses, un ļautu pienācīgi darboties EBI nolūkā saglabāt un padziļināt iekšējo tirgu finanšu pakalpojumu jomā, būtu jāpieņem Uzraudzības padomes balsošanas kārtība, jo īpaši attiecībā uz lēmumiem, ko EBI pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu.

Grozījums

(6) Lai nodrošinātu, ka atbilstoši tiek ņemtas vērā visu dalībvalstu intereses, un ļautu pienācīgi darboties EBI nolūkā saglabāt un padziļināt iekšējo tirgu finanšu pakalpojumu jomā, *ir svarīgi nodrošināt visu dalībvalstu taisnīgu pārstāvību EBI lēmumu pieņemšanas procesā.* Būtu jāpieņem Uzraudzības padomes balsošanas kārtība, jo īpaši attiecībā uz lēmumiem, ko EBI pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu.

Or. en

Grozījums Nr. 5

Regulas priekšlikums
1. pants – 1. punkts – 1.a apakšpunkts (jauns)
Regula (EK) Nr. 1093/2010
8. pants – 2. punkts – k apakšpunkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

1.a Regulas 8. panta 2. punktu papildina ar šādu apakšpunktu:

„k) izstrādāt vienotu uzraudzības rokasgrāmatu.”

Or. en

Grozījums Nr. 6

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – aa apakšpunkts (jauns)

Regula (EK) Nr. 1093/2010

18. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

aa) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

„3. Ja Padome ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar 2. punktu un ārkārtas apstākļos, kad kompetentajām iestādēm ir jārikojas saskaņoti, reaģējot uz negatīviem pavērsieniem, kas var nopietni apdraudēt finanšu tirgu pienācīgu darbību un integritāti vai visas Savienības finanšu sistēmas vai tās daļas stabilitāti, iestāde var pieņemt atsevišķus lēmumus, pieprasot kompetentajām iestādēm veikt nepieciešamos pasākumus saskaņā ar 1. panta 2. punktā minētajiem tiesību aktiem, lai risinātu šādus pavērsienus, nodrošinot, ka finanšu iestādes un kompetentās iestādes izpilda minētajos tiesību aktos noteiktās prasības.”

Or. en

Grozījums Nr. 7

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – b apakšpunkts (jauns)

Regula (EK) Nr. 1093/2010

18. pants – 3.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(b) pēc 3. punkta pievieno šādu punktu:

svītrots

„3.a Ja iestāde pieprasa ECB kā kompetentajai iestādei veikt nepieciešamos pasākumus saskaņā ar 3. punktu, ECB izpilda šādu pieprasījumu vai ne vēlāk kā 48 stundu laikā sniedz iestādei atbilstošu pieprasījuma nepildīšanas pamatojumu.”

Or. en

Grozījums Nr. 8

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. punkts – 2.a apakšpunkts (jauns)

Regula (EK) Nr. 1093/2010

19. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

2a) regulas 19. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

„1. Neskarot 17. pantā noteiktās pilnvaras, ja kompetentā iestāde nepiekrīt citas [..] kompetentās iestādes darbības vai bezdarbības procedūrai vai saturam gadījumos, kas paredzēti 1. panta 2. punktā minētajos aktos, iestāde pēc vienas vai vairāku iesaistīto kompetento iestāžu pieprasījuma var palīdzēt iestādēm panākt vienošanos saskaņā ar šā panta 2. līdz 4. punktā noteikto procedūru.

Gadījumos, kas paredzēti 1. panta 2. punktā minētajos tiesību aktos, un ja, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem,

var konstatēt, ka pastāv *dažādu kompetento iestāžu domstarpības* [..], iestāde pēc savas iniciatīvas var palīdzēt iestādēm panākt vienošanos saskaņā ar 2. līdz 4. punktā noteikto procedūru.”

Or. en

Grozījums Nr. 9

Regulas priekšlikums

1. pants – 2. daļa – 3. punkts

Regula (EK) Nr. 1093/2010

19. pants – 3.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3. R=regulas 19. pantam pēc 3. punkta pievieno šādu punktu:

svītrots

„3.a Ja iestāde saskaņā ar 3. punktu pieprasa ECB kā kompetentajai iestādei veikt konkrētus pasākumus vai atturēties no pasākumu veikšanas, ECB izpilda šādu pieprasījumu vai desmit dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas sniedz iestādei atbilstošu pieprasījuma nepildīšanas pamatojumu.”;

Or. en